

سرمقاله

از مجموع کتاب‌فروشی‌های کشور است! سیل کتاب‌ها را روانهٔ مدارس می‌کند و شوق خرید کتاب را در دانش‌آموزان و معلمان بیدار می‌سازد. آن طور که هر سال گزارش کار را منتشر می‌کند استقبال خوبی هم از این کار در همه جا صورت می‌گیرد که تداوم این کار در بیش از یک دهه حاکی از همین امر است. متأسفانه اما، وزارت آموزش و پرورش از کتاب‌خانه‌های مدارس و وضعیت کتاب‌خوانی یعنی کتاب خواندن آزاد، کتاب خواندن برای لذت بردن و کتاب خواندن برای فهمیم و فرهیخته شدن معمولاً گزارشی انتشار نمی‌دهد و خود مدارس هم، حتی به طور نمونه، در این زمینه خاموش‌اند؛ ولذا کسی نمی‌تواند دقیقاً بگوید در مدارس ما از این جهت چه می‌گذرد. ما این قدر می‌دانیم که رویکرد مطالعه غیردرسی در میان معلمان و دانش‌آموزان ما، اعم از خواندن کتاب‌های علمی، ادبی، دینی، اجتماعی، سیاسی و... رویکردی ضعیف است و به طور کلی رضایت‌بخش نیست و به احتمال زیاد طی چند دههٔ گذشته روبه افول داشته است. نشانه‌های این ضعف راه هم براساس و فور انواع کتاب‌های آموزشی و کمک آموزشی درسی که در تار و پود نشر کشور ریشه کرده می‌توان دریافت، هم از کتاب‌خانه‌های بدون

در تقویم آبان ماه که دومین ماه پاییز و ایام غوغای رنگ‌ها در طبیعت است روزهایی ثبت شده است که می‌توان دربارهٔ آن‌ها حرف‌هایی بس رنگارنگ زد؛ تقویم را باز کنید تا به این سخن پی ببرید! روز آمار و برنامه‌ریزی، روز ازدواج، روز جوان، بسیج دانش‌آموزی، روز ملی مبارزه با استکبار، روز فرهنگ عمومی، روز عرفه و نیایش، روز کیفیت، روز کتاب و کتاب‌خوانی، روز مباحثه و... و تازه این روزها به جز عید قربان و عید غدیر یا سالروز شهادت چهره‌هایی چون حسین فهمیده و آیت الله قاضی طباطبایی و زائران خانه خدا و درگذشت علامه طباطبایی است. از این میان فعلاً ما به یکی از این روزها بسنده می‌کنیم و آن روز کتاب و کتاب‌خوانی (۲۴ آبان) است؛ روزی که از قضا امسال با عید سعید غدیر مصادف شده است. البته به جز این دو سخن دیگر هم داریم: هر ساله در این ایام چندین هزار نمایشگاه کتاب در چندین هزار مدرسه در سراسر کشور تشکیل می‌شود و آن طور که اعلام شده امسال قرار است در ۴۸ هزار مدرسه برگزار شود. روزهایی، بلکه ماه‌هایی پیش از این ایام، معاونت پرورشی وزارتخانه همت می‌کند و با بسیج ناشران بسیاری که می‌گویند تعدادشان بیش

حیدر کلاه

مدحت کن و بستای کسی را که پیمبر
بستود و ثنا کرد و بدو داد همه کار
آن کیست بدین حال و که بوده است و که باشد؟
جز شیر خداوند جهان، حیدر کزار
این دین هدی را به مثل دایره‌ای دان
پیغمبر ما مرکز و حیدر خط پرگار
علم همه عالم به علی داد پیمبر
چون ابر بهاری که دهد سیل به گلزار
ابوالحسن کسایی مروزی
شاعر قرن چهارم هجری

تهنیت

در باز ساخت خانه خدا

چون دیوار کهن از راه برداشته بودند، چهار دیوار کعبه باز جای می‌بایست آوردن. قسمت کردند و قریش به چهار گروه شدند و هر گروهی از ایشان عمارت یک جانب از خانه کعبه تقبل کردند.

چون دیوار خانه به راست حجرالاسود آورده بودند، ایشان را مُنازعت و اختلاف افتاد در نهادن حجرالاسود. هر قومی به تخصیص گفتند: «حجرالاسود ما باز جای خود نهمیم»

پس به آن سبب میان ایشان جنگ و عریبه برخاست و خصومت آغاز کردند و نزدیک شد تا تیغ در یکدیگر نهادندی و یکدیگر را به قتل آوردندی. آن‌گاه، پیران قوم به میان درآمدند و گفتند: «نشاید که از بهر عمارت کعبه شما خون یکدیگر بریزند ناحق. اکنون، اتفاق کنید تا نخست کسی که از بیرون مسجد درآید، وی حُکم این بکند.»

ساعتی منتظر بیستادند. بعد از ساعتی، سید از بیرون مسجد درآمد. چون سید را بدیدند، همه خرم شدند و آواز برداشتند و گفتند: «محمد امین آمد.» و قریش سید را در آن وقت «امین» خواندندی - از بس که صدق امانت از وی می‌دیدند. چون سید به مسجد درآمد، برفتند و حکم این کار باز وی افگندند.

سید گفت تا جامه‌ای بیاورند. تایی جامه بیاوردند و حجرالاسود برگرفت و در میان آن جامه نهاد. آن‌گاه، آن چهار گروه، از قریش را گفت: «هر گروهی از شما گوشه‌ای از این جامه بردارید!»

هر گروهی از قریش برفتند و گوشه‌ای از آن جامه برداشتند. چون به راست آن جایگاه آورده بودند که حجرالاسود می‌بایست نهادن، سید به دست مبارک خود، حجرالاسود از میان جامه برداشت و باز جای خود نهاد، هم چنان که اول بود.

و جمله به آن حکم که سید بکرد راضی شدند و اختلاف و خصومت از میان ایشان برخاست و عمارت خانه چنان که ایشان را می‌بایست، تمام بکردند و کعبه باز قاعده اول بردند.

* از کتاب سیرت رسول الله، رفیع الدین اسحاق بن محمد هملانی، ویرایش جعفر مدرس صادقی.

کتاب بیشتر مدارس و هم در مواجهه با دانش آموزانی که در پیرامون خود می‌بینیم که عموماً درگیر تلفن همراه و مقولاتی از این قبیل اند. شگفت این جاست که در عین حال، طبق آمار، میزان نشر کتاب و عناوین تولید شده در کشور به هیچ رو کم نیست و حداقل از نظر آمار ظاهری غرورآمیز هم هست. این واقعیتی است که تحلیل ماجرا را مشکل می‌کند؛ از یک سو انبوه تولید کتاب و نمایشگاه و از سوی دیگر فقر مطالعه!

باری، این فقط اشاره‌ای بود به مسئله تا به مدیران عزیز مدارس، معلمان علاقه‌مند و اهل مطالعه، مربیان و کتابداران مدارس (در مدارس که ممکن است کتاب‌خانه و کتاب‌دار داشته باشند) و صد البته به کارشناسان محترم کتاب و کتاب‌خانه در ستاد آموزش و پرورش و ادارات کل روز ۲۴ آذر را یادآوری کنیم: روز کتاب و کتاب‌خوانی را، شما برای این روز چه خواهید کرد. اگر اقدامی کردید گزارشی از آن را برای ما، یا یکی دیگر از مجلات رشد بفرستید.

همه مدارس کشور اطلاع دارند که، هم چون سال قبل، در سال جاری نیز دفتر انتشارات کمک آموزشی به کمک دفتر آموزش و ارتقای نیروی انسانی آمده و قرار است متن‌هایی در موضوعات و عناوین مشخص در چند مجله رشد چاپ شود تا به عنوان متن آزمون معلمان مورد استفاده قرار گیرد. سهم ما - مجله رشد معلم - دو موضوع است: ۱. حقوق اجتماعی آموزشی و اداری معلم به شماره ۹۱۳۰۱۲۵۲ و ۲. جهانی شدن و نقش آن در تعلیم و تربیت به شماره ۹۱۴۰۰۴. شما متن‌های مربوط به موضوع اول را در این شماره (مقالات ستاره‌دار) و شماره سوم؛ و متن‌های مربوط به موضوع دوم را در شماره چهارم (دی ماه) مطالعه خواهید کرد. باید گفت که:

دفتر انتشارات کمک آموزشی باهدف تسهیل امر آموزش معلمان دست به این همکاری زده است، اما از آن‌جا که متن آموزشی، با متن غیرآموزشی و مطبوعاتی متفاوت است این کار زمانی مؤثر واقع می‌شود که بازده مطلوب آن در ارتقای دانش و بینش معلمان روشن و قابل ارزش‌یابی باشد. از این رو از اولیای امر در دفتر آموزش و ارتقای نیروی انسانی و کارشناسان محترم آن در استان‌ها و نهایتاً از معلمان عزیز خواهشمندیم نظر خود را راجع به این متون برای ما ارسال نمایند تا براساس آن دفتر انتشارات کمک آموزشی بتواند در جهت بهبود این فرایند از نظرات شما استفاده کند.

تهیه و ویژه‌نامه استانی تجربه‌ای است که رشد معلم برای اولین بار در دوره جدید دست به آن زده است. در شماره قبل ویژه‌نامه استان چهارمحال و بختیاری را مطالعه کردید و اکنون ویژه‌نامه استان زنجان تقدیم شما می‌شود. در شماره ۳ استثناً ویژه‌نامه نخواهیم داشت ولی در شماره ۴ باز هم به یکی از استان‌ها خواهیم پرداخت. بسیار علاقه‌مندیم از دیدگاه‌های شما راجع به این ویژه‌نامه‌ها نیز مطلع شویم و سپس گزارشی از کسانی هستیم که این دعوت ما را بپذیرند.

فرارسیدن دو عید مبارک اسلامی، عید سعید قربان و عید سعید غدیر را به همه شما تبریک و تهنیت می‌گوییم و در این آغاز، شما را به نوشته‌ای و شعری درباره این دو رویداد فرخنده میزبان می‌شویم.

سر دبیر